

Ensi

– Strippisarjakuvan aloittaminen on tavallaan sopimus lukijan kanssa. Lukija tietää odottaa tietynlaista visuaalista asua, hahmojen logiikka toimii aina samalla tavalla.

Sanoo **Heikki-Pekka Miettinen**, tunnettu ja tuntematon sarjakuvantekijä Tampereelta. Tiettyjen julkaisujen lukijoille hän on vuosien mittaan tullut hyvin tutuksi, niiden ulkopuolella hänen töitään on näkynyt hämmästyttävän vähän.

Tampereen opiskelijalehden *Aviisiin* Miettinen on tehnyt sarjakuvia ja kuvitusta jo 14 vuotta. Siinä on vuodesta 1974 ilmestynyt hänen tunnetuin sarjakuvansa, *Pahkeinen*.

– Pahkeinen oli alkuaan kokeilu, ei sen ollut tarkoitus jatkua pidempään, toteaa Heikki-Pekka Miettinen.

– Se onkin kyllä ollut koko ajan tavallaan

kokeilua, sarjakuvan muoto vaihtelee huomattavastikin. Eri jaksot sitoo yhteen sama graafinen hahmo.

– Kyseessä on sarjakuva, joka on jonkunlaista huijausta, ei se kerro Pahkeisesta vaan jostain aivan muusta.

Vasta aivan viime vuosina Pahkeisessa on ollut enemmän muita pysyviä hahmoja, kuten Pahkeisen koira.

– Koira on lisännyt Pahkeiseen elementtejä, joita ei muutoin olisi ollut, kuten liittänyt hänet kirjakerhon jäseneksi ja tehnyt alkoholistin.

Aikanaan sarjassa vilahteli innokas pikku-

poika, joka ei kuitenkaan jäänyt pysyväksi. Tuomari Nurmion klooni vilahtelee silloin tällöin sarkastisine kommentteineen.

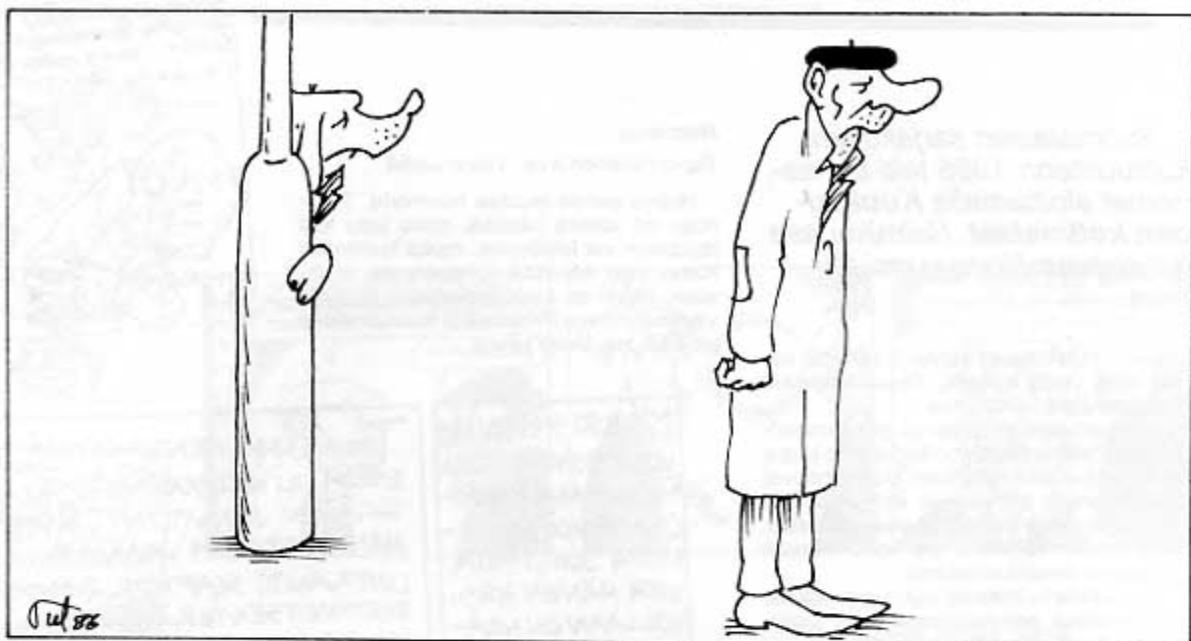
Toinen henkilö on tarpeellinen dialogin aikaansaamiseksi. Pahkeinen on hyvin kuva-toimintapainottunut, varsinkin alkuaikoina sarjassa oli hyvin vähän dialogia.

Strippi on kuin tankaruno

Huolimatta siitä, että sarjakuvastrippi on periaatteessa ulkoisilta muodoiltaan erittäin sidottu on H-P Miettinen saanut siitä paljon irti.

INNOTTOMALTA,
LEN...AUTORI-
YMAAN.

HOLOPAINEN,
SEURAA!

Hämmäinen joka jää eläkkeelle opiskelijalehdestä?

– Yritän vaihdella eri tekniikkoja, kokeilla pelkistyksillä.

– Strippi on hämmästyttävän monipuolinen, varsinkin kun muistaa sarjakuvastripin historiaa.

Miettinen vertaisikin strippiä tankarunoon, sonettiin tai Sarraute'n tropismeihin.

– Muoto on hyvin sidottu, mutta itse sisältö voi olla mitä vain. Sanankäytön mestari **Leskinenkin** on kirjoittanut virtuoosimaisia sonetteja. Strippi ei edes ole muodoltaan niin sidottu.

– Strippi on pienimuotoinen, mutta jos se pysyy hallinnassa niin suppeus on vain voitoksi, uskoo Miettinen.

– Elokuvan puolella sarjakuvastrippiin vertautuvat **Sleeping Myllymäen** elokuvat, niissäkin on usein vain yksi ainoa gag.

Kuvituksessa on oltava jäynä

Sarjakuvastriipistin lisäksi Miettinen on tunnettu osaavana kuvittajana. Hänen kuvansa toimivat aina hyvin monitahoisesti, ne eivät ole vain jutun taustamusiiikkia.

– Kuvituksen ja sarjakuvan ero on vain tekninen, jos jatkuvuutta ei huomioida, hän sanoo.

– En usko yksitasoiseen kuvitukseen, en suostu tinkimään siitä, että minulle tullaan sanomaan, että kuvassa pitää olla sitä ja tätä.

– Kuvituksessa pitää olla aina joku jäynä. Hyvin mielelläni teen tekstiin nähden paradisen kuvan. Tämän on itse asiassa toisinaan pelkkä palvelus kirjoittajalle. Pompöösiin juttuun tehty kuva antaa hänelle ennakkoaavistuksen lukijoiden reaktioista.

– Kyllä kuvan pitää nousta tekstistä, ei olla vain sen oheismateriaalia.

Pidempi kerrontakaan ei Heikki-Pekka Miettiselle ole mahdoton ajatus.

– Periaatteessa minulla on skenario albumiinkin, mutta sen tekeminen kyllä vaatii parin kuukauden vapaan ajan.

– Novellisarjakuvan teossa ei puhtaaksi piirrännän kuluessa voi sitten mitään muuta tehdä. Pahkasikaan olen tehnyt novelityyppisiä sarjakuvia, tosin muiden käsikirjoituksiin.

Fanzine kokosi aikanaan Pahkeinen -sarjakuvista oman albumin, joka huomioitiin valitettavan huonosti. Materiaali uuteen albumiin olisi kyllä koossa, **Pahkasiassa** ja **Aviisissa** julkaistuja strippejä on jemmassa koko joukko.

Herra Aviisi

Miettisen pääasiallisia foorumeita ovat olleet **Aviisi** ja **Pahkasika**, viime aikoina **Aamulehtikin**. Aviisin lukijat ovat niin tottuneita Miettisen mietelauseisiin ja kuviin, että häntä alkaa jo pitää lehden henkilöitymänä,

mr Aviisina.

– Hm, tuskinpa, toteaa hän itse. Toisaalta ajatus on mukava, opiskelijalehteen on miellyttävää tehdä töitä. Se on joustava julkaisu.

– En kuitenkaan halua olla ensimmäinen ihminen, joka jää eläkkeelle opiskelijalehdestä.

Graafisesti Miettisen tyyli on hyvin pelkistettyä, hänen viivansa on yhdenmukaisen levyinen ja elävä, joustava. Taustoja hänen sarjakuvissaan on vähän, omien sanojensa mukaan ne eivät aina tunnu oleellisilta.

Miettisen tyyli on hyvin kirjallinen, usein teksti on selvästi tärkeämmässä asemassa.

– Lapsena minusta pitikin tulla kirjoittaja. En oikein osaa sarjakuvassa tehdä eroa tekstin ja kuvan välille, ei niitä voi erottaa toisistaan.

– Eurooppalainen aikuisten sarjakuva on hyvin kirjallinen taiteenlaji. Hiukan raaputtamalla eurooppalaisen sarjakuvan pintaa sieltä löytyy **Magrittea** ja **Dalia**, surrealismaa.

Heikki Jokinen

